

lové radi če ga vidijo, ker se ga prezeló bojé. Jaz sem neko jutro lovil s sovo. Privezal sem jo bil v razsoho na drevo, ki sem bil pod njim, ali spak ni hotel skovikati. Le časi se je zahudila, tičev je bilo veliko priletélo vsakojakih, ali vsi majhni so se zbalí in odleteli so, šoje in drugi so létali od daleč k sovi, skubli jo, sédali so tudi k njej ali ker se nisem upal nastaviti preblizo krog sove, da bi se sama ne zapetla, ker plahoče s perotami, nisem nič vjel.

Čas lovu ugoden je drugo polovico meseca kimovca in trpi tako dolgo časa, dokler je še precej perja po drevji in dokler ni snega. Boljše pa je za lov popoldne nego zjutraj, ker zjutraj so tiči rosni.

O Besu.

(Bajeslovna črtica, spisal Davorin Trstenjak.)

„Naj te bes vzeme!“ reče rad Slovenec, kedar ga kaj razjezi. Biti mora torej Bes nekaka bajeslovna oseba. Omenja se tudi v rokopisu kraljedvorskem: „Aj ty vraže! Bes v te! čemu ty naši krev piješ?“ pravi Zaboј Ludeku. V pesmi: Slovo o polku Igorovem se sovražni Polovci velé: otroci Besovi. Pozneje so krščanski oznanovalci sv. vere poznamovanje bes prenesli na kerščanskega huđega duha — hudiča; zato bereš v staročeski legendi: da je sv. Prokop „bese od ljudi odganjal.“ Srbi imajo psovko: „bijes te skolio!“ Maloruska prislovica pravi: mutit jak pid hreblejo Bís.“ Prebivališče Besa je bilo torej pod motno, kalno vodo. V vodi in pod vodo pa je sedež zlega črnega boga v bajeslovji vseh indoevropskih narodov. Bes je torej črni bog, vladar kraljestva smrti. V slovanskem bajeslovji pa je božanstvo smrti — solnčno božanstvo — Črnibog — in sicer zimsko solnce skrito v meglovji ali pa ponočno, o katerem so stari Slovani mislili, da zahaja vsak dan v morje. Po tem torej zapopadamo, zakaj Knytlinga-Saga sporoča, da so čestili na Jasmondi polotoku ranskem (Rügen) boga: Pizamara. To ime je spačeno iz: Bisomar-Běsomar. Glasnik **b** je germanski jezik večidel spremenil v **p** in glasnik **s** pa v **z**, primeri: Zellnitz iz Selnice, Zayer iz Sura itd. Kaj pomenja ime bes? Slovenski jezik pozna: besen, besnoča, rabies; vendar prvotni pomen nam je ohranil sorodni litevski: baisus, grozni, strašljivi; sorodne so besede starogornjenšk: pôsi, starofriški: base, novonemšk: böse, berž ko ne od korenike: bi, sansk. bhi, bati se. Pizamar-Bisomar, Besomar je tedaj priime solnčnega božanstva-zimskega polnočnega z groznim strašljivim značajem kot sodnik umerlih in kaznovatelj nepravličnih. Rajni Fajfalik, kateri se je po ošabnosti zapeljan celó kraljedvorskega rokopisa lotil in ga z zamazaním in podkupljením svojim peresom hotel oskruniti, pokazal je tudi pri razlagi tega imena (od sansk bhâs, splendere) da je bil plohelj (Stümper.)